

BILTEN 05

ROD I BEZBEDNOST

OKTOBAR 2011.

**BEOGRADSKI CENTAR ZA
BEZBEDNOSNU POLITIKU**

Urednice: Maja Bjeloš i Gorana Odanović

Recezentkinja: Sonja Stojanović

Saradnici: Branka Milinčić, Miloš Resimić, Nemanja Radojević

SRBIJA

- ❖ Formiran Politički savet i Multisektorsko koordinaciono telo
- ❖ Kapitulacija pred zaštitom ljudskih prava

IZ SVETA

- ❖ Žene u borbenim jedinicama – slučaj Australije

2
3

5

- ❖ Žene u borbi za slobodu i ljudska prava

PUBLIKACIJE

- ❖ Kako izveštavati o nasilju u porodici i nad ženama?

NAJAVE DOGAĐAJA

6

8

10

Srbija

Formiran Politički savet i Multisektorsko koordinaciono telo

Posle deset meseci od usvajanja Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje Rezolucije 1325 u Srbiji, Vlada Republike Srbije je 13. oktobra 2011. godine donela odluku o formiranju dva institucionalna tela, čije je uspostavljanje preduslov za sprovođenje daljih aktivnosti usmerenih ka uvođenju rodne perspektive u sektor bezbednosti. Radi se o Političkom savetu i Multisektorskom koordinacionom telu (u daljem tekstu Savet i MKT), institucionalnim telima koja treba da obezbede politički podsticaj za nastavak reformi u ovoj oblasti i kontinuiranu koordinaciju aktivnosti između različitih institucija. Oba tela imaju mandat do 2015. godine, što odgovara vremenskom roku za sprovođenje NAP.

Nadležnosti i sastav tela

Politički savet kao najviše telo u hijerarhiji ima zadatak da daje smernice i preporuke za sprovođenje NAP Multisektorskom telu, da razmatra njegove izveštaje, zatim da daje ocenu napretka i podnosi redovne izveštaje o sprovođenju NAP Vladi i Nadzornom telu, kao i da članovi Saveta učestvuju na konferencijama od međunarodnog značaja u vezi sa Rezolucijom 1325.

Savet ima predsednika (državni sekretar u Ministarstvu odbrane) i zamenika predsednika (pomoćnik ministra unutrašnjih poslova) i 8 članova iz sedam državnih institucija i to: državni sekretari u Ministarstvu rada i socijalne politike, Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu, i Ministarstvu za Kosovo i Metohiju. Zatim, pomoćnici ministra spoljnih poslova, finansija, pravde, prosvete i nauke, kao i predsednik političkog saveta Ministarstva spoljnih poslova.

U zaključku Vlade se navodi da u radu Saveta mogu učestvovati i predsednik skupštinskog Odbora za ravnopravnost polova, predsednik Odbora za bezbednost, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti, Poverenik za informacije od javnog značaja i Zaštitnik građana. Treba napomenuti da je tekstom NAP predviđeno šire članstvo, nego što se to predviđa Vladinim aktom. Naime, NAP predviđa da Politički Savet pored državnih sekretara, predsednika skupštinskih odbora čine i rukovodioci mehanizama rodne ravnopravnosti, kao i predstavnik BIA. U zaključku Vlade se navodi da Savet podnosi izveštaj o radu nadležnom odboru Vlade i Nadzornom telu svakih šest meseci, a Vladi jednom godišnje. Ne spominje se, međutim, da Savet treba da godišnje izveštaje o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana stavi na uvid i široj javnosti.

MKT predstavlja operativno telo koje je zaduženo da neposredno koordinira svim procesima izvršenja ciljeva i zadataka NAP, da usaglašava predviđene mere i aktivnosti iz NAP sa postojećim politikama, strategijama i planovima koji doprinose većoj rodnoj ravnopravnosti u društvu. Potom, MKT ima zadatak da usvoji jedinstvenu listu indikatora za praćenje i merenje učinka sprovođenja NAP i da se angažuje na razmatranju i preduzimanju mera u skladu sa izveštajima analitičkih grupa o ostvarenom napretku i pripremanju preporuka za primenu NAP u Srbiji. U delokrug rada MKT spadaju i druga važna pitanja, poput uspostavljanja saradnje sa nevladinim domaćim i stranim organizacijama i institucijama, kao i izvršavanje zadataka koje mu dodeli Politički savet. Kao i Savet, i MKT podnosi izveštaj o sprovođenju NAP. Izveštaj se podnosi nadležnom odboru Vlade i Savetu svakih šest meseci.

S obzirom da je MKT operativno telo, za razliku od Političkog saveta, neophodno je da se članovi budu stručnjaci iz svakog ministarstva i da se redovno sastaju kako bi bili u mogućnosti da na najefikasniji način iskoordiniraju svim aktivnostima. Treba imati u vidu da ovo telo ne treba da sprovodi i finansira

sprovođenje aktivnosti, nego koordinira aktivnosti svih vladinih i nevladinih institucija koje su nosioci NAP. Nezavisno od načina formiranja, važno je napomenuti da ova tela ne donose obavezujuće odluke i ne utiču neposredno na kreiranje politika u institucijama.

MKT takođe ima svog predsednika (predstavnik MUP) i zamenika predsednika (predstavnik MO) i 13 članova. Članovi MKT su: pomoćnik ministra za Kosovo i Metohiju, direktor Uprave za rodnu ravnopravnost Ministarstva rada i socijalne politike, direktor Instituta za strategijska istraživanja Ministarstva odbrane, načelnik Odeljenja za ljudske resurse BIA, načelnik Odeljenja za zaštitu i ostvarivanje prava lica lišenih slobode Uprave za izvršenje krivičnih sankcija Ministarstva pravde, načelnik Odeljenja za strategiju i razvoj Ministarstva prosvete i nauke, glavni savetnik u Upravi za stručno osposobljavanje, usavršavanje i nauku MUP, profesor u Vojnoj akademiji, predstavnik Odseka za socijalne indikatore, pravosudnu i rodnu statistiku Republičkog zavoda za statistiku, inspektor za nadzorne poslove carinskih poslova Uprave carina Ministarstva finansija, saveznici u Ministarstvu spoljnih poslova, i Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu, psiholog u Vojnoobaveštajnoj agenciji. NAP je predvideo da u sastav MNK uđu i predstavnici naučnih i obrazovnih institucija i predstavnici mehanizama za rodnu ravnopravnost na svim nivoima što nije slučaj u zaključku Vlade.

Telo koje još uvek nije uspostavljeno je nadzorno telo za sprovođenje Nacionalnog akcionog plana (Nadzorno telo). Ono je demokratski nadzorni mehanizam za sprovođenje Nacionalnog akcionog plana, koji treba da formira Narodna skupština Republike Srbije, a koga čine predstavnici nadležnih odbora Narodne skupštine Republike Srbije i mehanizama rodne ravnopravnosti. Ovo telo kontroliše i nadzire rad svih organa i mehanizama za sprovođenje Nacionalnog akcionog plana, a Politički savet i Multisektorsko koordinaciono telo mu redovno podnose šestomesečni i godišnji izveštaj.

Nakon formiranja, naredni koraci predstavljaju donošenje pravilnika o radu Saveta i MKT koji bi detaljnije razradili planove aktivnosti svakog tela i redovnost sastajanja njihovih članova.

Autorka: Maja Bjeloš, istraživačica, BCBP

Kapitulacija pred zaštitom ljudskih prava

Parada ponosa, koja je trebalo da se održi 2. oktobra 2011. godine u Beogradu, otkazana je odlukom Saveta za nacionalnu bezbednost.

Država je zabranila Paradu i ostale skupove u organizaciji desničarskih organizacija zakazane za taj vikend, uz ocenu da bi ti skupovi ugrozili nacionalnu bezbednost Srbije. Ovom odlukom su država Srbija i njene bezbednosne institucije ustuknule pred pretnjama i pritiscima desnih ekstremista i otvorile niz pitanja:

1. Od koga treba tražiti dozvolu za uživanje svojih Ustavom zagarantovanih prava?

2. Da li nasiljem opravdavaju kršenje tih prava?
3. Da li je Srbija bezbedna kuća za njene građane?

(Ne)prijatna atmosfera straha i nasilja

Ovakav epilog događaja mogao se naslutiti u danima pred Paradu. Naime, nedostatak jasne podrške države i političkih partija, svojevrsna „pobuna“ Policijskog sindikata Srbije, mediji koji su dali previše prostora ekstremistima i njihovim pretnjama, ali i činjenica da niko od organizatora planiranog nasilja nije priveden, doveli su do krupnog koraka unazad za demokratiju, ljudska prava i vladavinu prava u Srbiji. Ovo su svojim pismom potvrdili i poslanici [Parlamentarne skupštine Saveta Evrope](#), a svoju zabrinutost su izrazili i Zaštitnik građana Saša Janković i Poverenica za zaštitu ravnopravnosti Nevena Petrušić.

Poverenica za zaštitu ravnopravnosti je u svom saopštenju povodom zabrane Parade ocenila da je to najbolji pokazatelj koliko je visok stepen homofobije u Srbiji i da su brojni teški oblici diskriminacije koji su zakonom zabranjeni i kažnjivi, podgrejani atmosferom straha i nasiljem, dostigli kulminaciju i postigli svoj cilj. Takođe, navela je da su nemoć i nespremnost države da zaštiti Ustavom zagarantovana osnovna ljudska prava, uključujući i pravo na mirno okupljanje i slobodu govora, pokazatelj koliko se malo učinilo na promovisanju vladavine prava i kulturu mira i tolerancije.

Zaštitnik građana je izrazio žaljenje zbog toga što Srbija nije bezbedno mesto za one koji se po svojoj seksualnoj orijentaciji razlikuju od većine. Brine i činjenica da su po godišnjim izveštajima iz 2009. i 2010. godine, koje Zaštitnik građana podnosi Parlamentu, prava seksualnih manjina ugrožena i da se ne radi mnogo na njihovom unapređivanju.

Uvek za narod, uvek uz narod

Predizborno „ćutanje“ države i njen ambivalentan i konfuzan stav doprineli su da glasovi protiv održa-

vanja parade budu glasniji i odlučniji. U tim glasovima pored pojedinih predstavnika političkih partija koji su sakupljali jeftine političke poene, glasni su bili i policijski sindikati. Ne samo da su se bavili temama neprimerenim za sindikat, kao što je bezbednosna procena parade ili tumačenje Ustava, već su pretili i odbijanjem izvršavanja naređenja na sam dan Parade, uz obrazloženje da u skladu sa zakonom mogu da prekinu proces rada ukoliko im je bezbednost na radu ugrožena, dok poslodavac ne ukloni razloge zbog kojih je došlo do ugrožavanja.

Novosadska grupa Sindikata srpske policije, zaposlene u MUP vide kao „žrtve evropskih integracija“, dok Policijski sindikat Srbije u svom zajedničkom saopštenju sa pokretom „Dveri“ poziva na „razumevanje tradicionalne vrednosti većine“ i opisuju paradu kao „provokacijom za mir i bezbednost“.

Na osnovu ovih izjava, čini se da su pojedini pripadnici MUP, koje je podržao čak i ministar, prevideli zadatke policije, definisane u Zakonu o policiji:

- zaštita bezbednosti Republike Srbije i otkrivanje i sprečavanje delatnosti usmerenih na podriivanje ili rušenje ustavom utvrđenog poretka;
- zaštita života, lične i imovinske sigurnosti građana;
- održavanje javnog reda i mira;
- obezbeđivanje zborova i drugih okupljanja građana.

Profesor Ljubiša Rajić u svom autorskom tekstu u listu „Danas“ kaže da „ko je za sve njih pravi neprijatelj, najbolje se videlo pre neku godinu za vreme mirovne povorke u Novom Sadu, kada su policajci pod punom opremom za razbijanje demonstracija stajali okrenuti licem prema toj povorci i puštali da iza njihovih leđa neonacisti gađaju povorku kamenicama... ali oni primaju platu da štite građane i zakone. Ako im se ne sviđa koga

štite i rizik koji uz to ide, neka potraže neki drugi posao.”

Do sledeće Parade ponosa ostaje nada da će se državni organi aktivnije raditi na smanjenju stepena mržnje i ksenofobije u društvu. Ipak, ostaje i dilema da li će ovogodišnji neuspeh vlasti da se suprotstave nasilju postati opomena i podstaći da se sledećeg puta na pretnje odgovori odlučnije, ili će još više ohrabriti ekstremiste da na svaku odluku koja im se ne dopadne odgovore isprobanim destruktivnim planom „Beograd u plamenu“?

Autor: Nemanja Radojević, student Fakulteta bezbednosti i političkih nauka

Izvori: Saopštenje Zaštitnika građana, „Danas se stidim – Ljubiša Rajić“ (Danas), Izveštaj Poverenika za zaštitu ravnopravnosti (2010)

Iz sveta

Žene u borbenim jedinicama – slučaj Australije

Nakon nekoliko turbulentnih meseci, tokom kojih je australijska vojska pretrpela javni seks skandal i kritike zbog angažmana u inostranstvu, ministar odbrane Australije Stiven Smit objavio je 27. septembra 2011. da će sve pozicije u oružanim snagama postati otvorene za žene. Odluka o zapošljavanju žena na mesta koja su do sada bila rezervisana isključivo za muškarce treba u potpunosti da stupi na snagu u narednih pet godina. Time se Australija svrstava uz samo još nekoliko razvijenih zemalja – Izrael, Novi Zeland i Kanadu – u kojima su žene angažovane u borbenim jedinicama. Podršku odluci saveznog ministarstva odbrane pružila je premijerka Džulija Džilard, kao i opozicija.

Trenutno, pripadnicama oružanih snaga Australije dostupno je 93% poslova u vojsci, tj. skoro svi neborbeni poslovi. Po završetku procesa uključivanja

žena u borbene jedinice, one će se pridružiti svojim muškim kolegama u upravljanju artiljerijskim oružjem, kao obezbeđenje na aerodromima (eng. *airfield and ground defense guards*), vozačice u jedinicama za otklanjanje mina (eng. *mine disposal divers*) i u pešadiji, artiljerijskim i oklopnim jedinicama. Reč je o borbenim pozicijama za koje kandidati treba da prođu niz testova ličnosti i da poseduju izuzetnu fizičku spremnost. Zvaničnici australijske vlade insistiraju na tome da pripadnice oružanih snaga neće biti birane niti odbijane na osnovu svog pola, nego isključivo svojih sposobnosti i da će pripadnici oba pola biti suočeni sa jednakim zahtevima.

„Kako bi se od žena očekivalo da mogu da ponese svog ranjenog kolegu sa bojnog polja, jasno je da kriterijumi za odabir osoba na ove pozicije ne smeju da padnu kao rezultat uvođenja rodne ravnopravnosti u sve rodove vojske“, ističe penzionisana majorka Matina Jewell, i dodaje da su angažovani univerziteti kako bi bili utvrđeni odgovarajući intelektualni i fizički standardi za angažman žena u novim ulogama. Razlika u fizičkoj snazi među polovima ujedno je i jedan od glavnih argumenata protivnika provođenja odluke o jednakom zapošljavanju u borbenim jedinicama.

Broj žena u Vojski Australije je već sada značajan. Prema izvorima iz same Vojske, 10% trupa odaslatih na misije u inostranstvu čine žene (njih ukupno 335). Ipak, po rečima ministra Smita, uključivanje žena i u preostalih 7% poslova u vojsci predstavljace „veliku kulturološku promenu“, a već sada

se govori da je to najradikalnija promena u australijskoj vojsci u proteklih deset godina. Kao odgovor na vesti iz Australije, stižu reakcije iz SAD i postavlja se pitanje kada će i tamo ženama konačno postati dostupna mesta u prvim linijama borbe.

Autorka: Kristina Harjung, studentkinja Fakulteta političkih nauka

Izvori: [Vojska Australije](#), [The New Your Times](#), [CNN](#), [National Affairs](#), [Istorijat australijske vojske](#)-[Wikipedia](#), [Intervju sa Matinom Jewell](#)

Žene u borbi za slobodu i ljudska prava

Posle 1994. godine, kada su Nobelovu nagradu za mir dobili Šimon Peres, Jaser Arafat i Jizak Rabin, drugi put u istoriji dodele ove nagrade tri osobe su je podelile. Po prvi put u istoriji to su tri žene, predsednica Liberije Elen Džonson Sirlif i dve aktivistkinje za ljudska prava: Lejma Gbavi i Tavakul Karman. Priznanje su dobile zbog svoje „nenasilne borbe za sigurnost žena i njihovo pravo da budu deo procesa izgradnje mira“.

Uloga žena u "Arapskom proleću"

Talasi protesta u arapskom svetu u kojima su svrgnuti autokratski režimi u Tunisu i Egiptu, a ozbiljno uzdrmani režimi Saleha u Jemenu i al Asada u Siriji, otvorili su novo poglavlje borbe za

ljudska prava. "Arapsko proleće" označilo je "buđenje" građana koji traže veća građanska i politička prava. Tokom protesta u Egiptu na Tahrir trgu je organizovan i "Marš milion žena", čime je ukazano na široko rasprostranjeno ugrožavanje prava žena u arapskom svetu. Žene su u Jemenu odbacile norme kojima se njihova prava ugrožavaju i aktivno su učestvovala u protestima protiv Saleha.

U zemlji konzervativnoj kao što je Jemen, ostajanje žena na ulicama čitave noći, učestvovanje na protestima zajedno sa muškarcima, predstavlja u očima konzervativaca oštro suprotstavljanje islamu, tradicionalnim vrednostima i ukorenjenom položaju žena. Zbog toga je vrednost njihove borbe veća, jer se pored demokratije bore i za izlazak iz senke muškaraca. Na hiljade žena u Jemenu, predvođenih jednom od dobitnica Nobelove nagrade za mir, Tavakul Karman. Tako je odlučno stalo u odbranu svojih prava. Dodela Nobelove nagrade trima ženama "trebalo bi da pomogne u okončavanju potiskivanja žena, koje u mnogim zemljama i dalje postoji, i shvatanju potencijala za demokratiju i mir koji žene predstavljaju", navodi se u saopštenju Nobelovog komiteta.

Ko su dobitnice Nobelove nagrade za mir 2011. godine?

Elen Džonson Sirlif je prva žena predsednik u Liberiji, koja se na toj funkciji nalazi od 2006. godine. Ujedno ona je i prva demokratski izabrana žena

predsednik na afričkom kontinentu. Među svojim pristalicama poznata je i kao „Gvozdena lejdi“.

Zbog kritikovanja vojnog režima tokom osamdesetih godina XX veka stavljena je u kućni pritvor, a potom osuđena na deset godina zatvora zbog pobune. Iako je tvrdila da se neće ponovo kandidovati na predstojećim predsedničkim izborima u zemlji, promenila je mišljenje, jer tvrdi da nije završila sav posao. To podrazumeva njeno zalaganje za emancipaciju žena, razvoj ljudskih i građanskih prava i ostvarivanje pune demokratije. Na njenim predizbornim sloganima piše „dok avion ne sleti, ne menjaj pilota“. Svoje kandidovanje opravdava i namerom da želi da ohrabri žene širom Afrike da uđu u visoku politiku.

Nakon dobijanja Nobelove nagrade Lejma Gbavi je izjavila da je pri putu u životu ostala bez reči. Gbavi je „mobilisala i organizovala žene duž etničkih i religijskih linija podela da se okonča dug građanski rat u Liberiji i obezbedi učešće žena na izborima“, navodi Nobelov komitet. Ona je najzaslužnija za završetak građanskog rata koji je trajao 14 godina. Gbavi je 2003. okupila na hiljade žena u prestonici zemlje Monroviji, sa ciljem da sa vlasti skinu tadašnjeg predsednika Čarlsa Tejlora i da okonča decenijski konflikt u zemlji. Danas je aktivna u borbi za prava žena i ljudska prava. Trenutno učestvuje u organizovanju mirovnog samita u Obali Slonovače, u kojoj se konflikt oko izbora predsednika završio u aprilu.

Tavakul Karman zaslužna je za ulogu koju je odigrala pre i posle „arapskog proleća“, u borbi za prava žena i za demokratiju i mir u Jemenu, navodi Komitet. Njen trud tokom protesta protiv predsednika Ali Abdulaha Saleha posebno je naglašen. Karmanova je nagradu posvetila svima koji su povređeni ili su izgubili život tokom „arapskog proleća“ u Tunisu, Egiptu, Jemenu, Libiji i Siriji, kao i svim slobodnim ljudima koji se bore za svoja prava i slobode.

„Ne možemo postići demokratiju i trajni mir u svetu ako žene ne dobiju iste šanse kao muškarci da utiču na događaje na svim nivoima društva“, navodi se u saopštenju Nobelovog komiteta. Ako se osvrnemo na tip režima, odnos prema ženama i značaj islama u Jemenu, te potiskivanje aktivizma aktuelne pred-

sednice Liberije tokom osamdesetih i devedesetih godina, uspeh dobitnica ovogodišnje nagrade postaje veći. Uprkos zvaničnoj propagandi, progonu od režima, i opštim problemima diskriminacije žena, Tavakul Karman, Elen Džonson Sirlif i Lejma Gbavi učinile su ogroman napredak u popravljanju položaja žena i stanju ljudskih prava u svojim zemljama i u svetu.

GODINA	LAUREATKINJA	DRŽAVA	OBRAZLOŽENJE
1905.	Berta fon Šutner	Austrija	Predsednica Stalnog međunarodnog mirovnog ureda
1931.	Džejn Adams (Nagrada je iste godine dodeljena i Nikolasu Murej Batleru)	SAD	Predsednica Međunarodne ženske lige za mir
1946.	Emili Grinč Bolč (Nagrada je iste godine dodeljena i Džonu R. Motu)	SAD	Počasna predsednica Ženske lige za slobodu i mir
1976.	Majrad Korigan	Irska	Osnivači Severnoirskog mirovnog pokreta
	Beti Vilijams		
1979.	Majka Tereza	Indija	Podizanje svesti o siromaštvu u Indiji
1982.	Alva Mirdal (Nagrada je iste godine dodeljena i Alfonsu Garsija Roblesu)	Švedska	Delegat pri Ujedinjenim nacijama za međunarodno razoružanje
1991.	Anu Sun Su Či	Mjanmar	Nenasilna borba za demokratiju i ljudska prava u Burmi
1992.	Rigoberta Menču Tum	Gvatemala	Rad na društvenoj jednakosti na temelju poštovanja prava urođeničkih naroda
1997.	Džodi Vilijams (Nagrada je iste godine dodeljena i Međunarodnoj kampanji za zabranu mina)	SAD	Zalaganje za zabranu korišćenja i uklanjanje već postavljenih mina
2003.	Širin Ebadi	Iran	Napori na razvoju demokratije i ljudskih prava (posebno prava žena i dece)
2004.	Vangari Muta Matai	Kenija	Doprinos održivom razvoju, demokratiji i miru
2011.	Elen Džonson Sirlif	Liberija	Nenasilna borba za bezbednost žena i

	Lejmah Gbovi		njihova prava da učestvuju u procesu izgradnje mira
	Tavakul Karman	Jemen	

Inače, u konkurenciji za Nobelovu nagradu za mir broj kandidata ove godine je bio rekordan - čak 241 kandidat. Tokom više od 100 godina, koliko se dodeljuje Nobelova nagrada za mir, priznanje je dobila 101 osoba, među kojima samo 15 žena (videti tabelu).

Autor: Miloš Resimić, student master studija Politička sociologija i institucije na Fakultetu političkih nauka

Izvori: [Zvanični sajt Nobelove nagrade za mir](#), [Peace Women](#), [BBC](#), [New York Times](#), [E-novine](#), diplomski rad „Život vredan nagrade“, Katarina Kuzmić, studentkinja master studija na Fakultetu političkih nauka, modul Studije mira

Publikacije

Kako izveštavati o nasilju u porodici i nad ženama?

Приручник za medijsko izveštavanje o nasilju u porodici i nad ženama nastao je u želji da se podigne

svest javnosti o neprihvatljivosti porodičnog nasilja, a namenjen je novinarima štampanih i elektronskih medija. Cilj priručnika jeste i razbijanje mitova o porodičnom nasilju i razvoj pravilnog pristupa ovoj temi u medijima. Priručnik je nastao u okviru projekta „Borba protiv seksualnog i rodno zasnovanog nasilja“ koji sprovodi Uprava za rodnu ravnopravnost Ministarstva rada i socijalne politike uz podršku Programa Ujedinjenih nacija za razvoj i Vlade Kraljevine Norveške. Autorke Priručnika su Jelena Aleksić i Jelena Đorđević.

Mediji imaju presudan uticaj na formiranje javnog mnjenja i zbog toga predstavljaju važnog partnera države i organizacija civilnog društva u borbi protiv rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad decom. Dobrom edukacijom novinara mediji bi mogli doprineti promeni patrijahalne kulture u Srbiji i borbi protiv stereotipa i seksualno i rodno zasnovanog nasilja. Iz tog razloga autorke prvi deo Priručnika posvećuju određenju rodnog nasilja.

Šta je rodno zasnovano nasilje?

U Pekinškoj deklaraciji i platformi za akciju (1995) rodno zasnovano nasilje se definiše kao „svaki čin rodno utemeljenog nasilja koji dovodi ili može da dovede do fizičke, psihičke ili seksualne povrede ili patnje žena, uključujući i pretnju takvim činom, prinudu ili samovoljno uskraćivanje slobode bez obzira da li se odvija u javnom ili privatnom životu“. Institucionalni okvir za borbu protiv nasilja u porodici i nasilje ne ženama izuzeno je širok. Obuhvata dokumenta doneta na međunarodnom nivou (Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena, Deklaracija UN o eliminisanju nasilja nad ženama), nivou Evropske unije (Deklaracija o politici suprotstavljanja nasilju prema ženama, Deklaracija o ravnopravnosti žena i muškaraca) i u Srbiji (Porodični zakon, Krivični zakonik, Zakon o ravnopravnosti polova).

U želji da pomogne novinarima da doprinesu izgradnji društva koje osuđuje nasilje, publikacija

analizira medijsku sliku Srbije. Analizom su obuhvaćeni tekstovi koji se bave nasiljem u porodici u 16 dnevnih novina, 198 periodičnih i 76 lokalnih štampanih medija u Srbiji, kao i nacionalni i lokalni elektronski mediji u 2010. godini. Rezultati nisu ohrabrujući.

Izveštavanje o porodičnom nasilju odlikuje senzacionalizam, ne postoji analitičan pristup ovoj temi, a mediji često otkrivaju identitet žrtava, čime one ponovo preživljavaju tragediju. Samo 90 priloga bavi se pokušajima nasilja, a 1108 izvršenim nasiljem, što pokazuje da u medijima skoro i da nema osude pokušaja porodičnog nasilja. Odsustvo takvih tekstova nikako ne doprinosi prevenciji nasilja u porodici.

Opšte preporuke za medijsko izveštavanje o porodičnom nasilju

1. Svojim priložima mediji bi trebalo da sugerišu da je žrtva svojim ponašanjem izazivala nasilnika. Za porodično nasilje kriv je isključivo zlostavljač.
2. Slučajeve porodičnog nasilja mediji treba da stave u kontekst društvene odgovornosti, jer ono nije samo privatni problem.
3. Senzacionalizam u izveštavanju podgreva stereotipe i reaktivizuje nasilja pa je važno izbegavati ga.
4. Mediji treba da zaštite identitet žrtve.
5. Nasilnika treba izložiti javnoj osudi. Zbog toga je važno da mediji otkriju njegov identitet.
6. Trebalo bi izbegavati stereotipna objašnjenja za porodično nasilje.
7. Mediji bi prevenciji nasilja u porodici i zaštiti žrtava mogli doprineti i isticanjem kazni koje slede za nasilje.

Na osnovu analize autorke publikacije sačinile su opšte prepruke za medijsko izveštavanje o porodičnom nasilju. Preporuke imaju za cilj da podsete novinare da je nasilje u porodici društveni problem i

da je jasna osuda nasilja izuzetno važna za njegovo predupređivanje.

Aleksić, Jelena i Đorgović, Jelena. (2011) [Priručnik za medijsko izveštavanje o nasilju u porodici i nad ženama](#). Beograd: Ministarstvo rada i socijalne politike.

Najave događaja

Rod i ljudska bezbednost

Vreme: 7. novembar

Mesto: Beograd

Organizator: Beogradski fond za političku izuzetnost

Kontakt: Ivana Savić, isavic@bfpe.org

Kratak opis:

U okviru programa Rod i ljudska bezbednost u novembru će biti organizovana studijska poseta narodnih poslanika i predstavnika organizacija civilnog društva državnim bezbednosnim institucijama, poput Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, i unutrašnjih poslova. Opšti cilj programa je jačanje rodne perspektive u javnim politikama kroz promovisanje koncepta ljudske bezbednosti i osnaživanje kapaciteta narodnih poslanika (naročito žena u parlamentu), kao i organizacija civilnog društva, za jaču saradnju i zajedničku aktivnost na primeni zakonodavstva iz oblasti rodne ravnopravnosti. Očekuje se da aktivnosti u okviru projekta znatno doprinese jačanju znanja iz oblasti rodne ravnopravnosti, pogotovo iz ugla ljudske bezbednosti, kao i da pruži priliku predstavnicima zakonodavne vlasti i nevladinog sektora da zajedničkim radom doprinesu poboljšanju položaja žena u društvu. Program se realizuje uz podršku Evropske Unije i UNWomen.

Rodna ravnopravnost i bezbednost na lokalnom nivou

Vreme: 10-15. novembar

Mesto: Zaječar, Niš i Kraljevo

Organizator: Beogradski centar za bezbednosnu politiku

Kontakt: Maja Bjeloš, majabjelos@ccmr-bg.org

Kratak opis:

Beogradski centar za bezbednosnu politiku – BCBP i Stalna konferencija gradova i opština Srbije – SKGO u saradnji sa OEBS Kancelarijom za demokratske institucije i ljudska prava – ODIHR organizuju jednodnevne stručne konsultacije na temu „Rodna ravnopravnost i bezbednost na lokalnom nivou“.

Konsultacije se održavaju u novembru u tri različita grada u Srbiji: Zaječar (10. novembar 2011. godine, hotel "Srbija TIS"), Niš (11. novembar 2011. godine, Regionalni centar za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju u Nišu) i Kraljevo (15. novembar 2011. godine, hotel "Botika"). Cilj ovih konsultacija je da se predstavnicima lokalnih tela za rodnu ravnopravnost, opštinskih tela za bezbednost, predstavnicima lokalne samouprave i predstavnicima institucija u sektoru bezbednosti na lokalnom nivou (policije i pravosuđa) ukaže na povezanost tema roda i bezbednosti i potrebu za uspostavljenjem bolje saradnje, radi unapređenja stanja rodne ravnopravnosti i bezbednosti u lokalnoj zajednici.

Žrtve kriminaliteta i žrtve rata: međunarodni i domaći kontekst

Vreme: 24-25. novembar

Mesto: Beograd, hotel Palace

Organizator: Viktimološko društvo Srbije

Kontakt: infovds@eunet.rs

Kratak opis:

Konferencija ima za cilj da okupi stručnjake / stručnjakinje i istraživače/istraživačice, koji se iz perspektive različitih disciplina, teorijski i praktično, bave problemima žrtava kriminaliteta i rata, kao i da omogući konstruktivnu diskusiju, sveobuhvatnu razmenu i povezivanje različitih iskustava i znanja. Iskustva i problemi žrtava kriminaliteta i rata, kao i društveni odgovori na njih, biće sagledani kako pojedinačno, tako i u međusobnoj povezanosti i sličnosti. Posebna pažnja biće posvećena sagledavanju problema žrtava u kontekstu najnovijeg paketa mera EU i Saveta Evrope za zaštitu prava žrtava, Rezolucije UN 1325, kao i u vezi sa obavezama Srbije u pogledu utvrđivanja činjenica o ratnim zločinima i suočavanja s prošlošću. Ovogodišnja konferencija VDS imaće i pripremni karakter za Četrnaesti simpozijum Svetskog viktimološkog društva, koji će 2012. godine biti održan u Holandiji sa temom Pravda za žrtve.

BILTEN ROD I BEZBEDNOST | BROJ 05**Urednice:**Maja Bjeloš, majabjelos@ccmr-bg.orgGorana Odanović, gorana.odanovic@ccmr-bg.org**Recezentkinja:**Sonja Stojanović, sonjastojanovic@ccmr-bg.org**Saradnici:**Branka Milinčić, bmilincic@yahoo.comMiloš Resimić, resimic.milos@gmail.comNemanja Radojević, neca034@yahoo.com**Prelom:**Saša Đorđević, sasadjordjevic@ccmr-bg.org**Kontakti redakcije:**Beogradski centar za bezbednosnu politiku
Gundulićev venac 48/II, 11000 Beograd, Srbija.

Tel/faks: 011- 32 87 226, 32 87 334

E-mail: office@ccmr-bg.orgWeb: www.ccmr-bg.org**Standardi za objavljivanje teksta u Biltenu:**

Dužina teksta: tekst ne treba da bude duži od 350-400 reči. Font: Times New Roman 12. Prored 1.5.
